

KAPITOLA I

ODCHOD ZE SCÉNY NA LEVHARTÍM HŘBETĚ

*V níž je dívka jménem September s levhartí pomocí unesena
a obeznámena s pravidly Čarozemě a poté vyřeší rébus*

Byla jednou jedna dívka jménem September a té se omrzelo žít v otcovském domě, kde dennodenně myla pořád ty samé růžovo-žluté hrníčky na čaj a stejnobarevné omáčníky, spala pořád na tom samém vyšivaném polštáři a hrála si pořád s tím samým rozkošným malým psíkem. Protože se narodila v květnu a protože měla na levé tváři mateřské znaménko a protože měla veliká a neohrabaná chodidla, Zelenému Větru se jí zželelo a jednoho večera nedlouho po jejích dvanáctých narozeninách se přihnál k jejímu oknu. Měl na sobě zelené domácí sako a zelený plášť, jaký nosívají kočí, zelené jezdecké kalhoty a zelené sněžnice. Tam nahoře nad mraky, kde ve zchátralých měs-
tech žije Šest Větrů, je velice chladno.

„Zdá se, že jsi dost mrzuté a prchlivé dítě,“ prohlásil Zelený Vítr. „Jak by se ti líbilo jít teď se mnou a svézt se na Levhartici mírných vánků až k ohromnému moři na hranicích Čarozemě? Obávám se, že hranice s tebou překročit nemohu, neboť Prudkým vichrům je tam vstup zakázán, ovšem bude mi potěšením vysadit tě na břehu Zvráceného zlověstného moře.“

„Jistěže!“ vydechla September, která o růžovo-žlutých hrníčcích na čaj ani o rozkošných malých psících neměla valné mínění.

„Tak vyskoč a sedni si sem ke mně, jen moji Levhartici moc netahej za kožich, kouše.“

September prolezla kuchyňským oknem ven a za sebou nechala dřez plný namydlených růžovo-žlutých hrníčků, k jejichž dnům byly pořád ještě přilepené čajové lístky zlověstných tvarů. Jeden z nich vypadal trochu jako její otec, který odešel za moře v dlouhém nepromokavém kabátě kávové barvy, s ručnicí a s nějakými lesklými věcmi na klobouku. Jeden z nich vypadal trochu jako její matka, když se v pracovní kombinéze sklání nad zarputilým letadlovým motorem a napínají se jí svaly na pažích. Jeden z nich vypadal trochu jako rozmačkané zelí. Zelený Vítr jí podal ruku v zelené rukavici a September ji přijala a velmi zhluboka se nadechla. Jak šplhala přes parapet, rozepnula se jí botka, což bude později důležité; věnujme tedy nyní chvilku rozloučení s její úhlednou drobnou lakýrkou s páskem přes nárt a mosaznou přezkou, která právě s klapnutím dopadá na parkety. Sbohem, botko! Už brzy budeš September chybět.

„Nuže,“ začal Zelený Vítr, jakmile se September hezky uvelebila v prohnutém smaragdovém sedle a zabořila prsty do skvrnitě levhartí kožešiny, „v Čarozemi platí důležitá pravidla, která se mě jednoho dne přestanou týkat, tedy až budou moje dokumenty konečně vyřízeny a já budu vlastnit zlatý prsten diplomatické imunity. Obávám se ovšem, že pokud se proti některému z těchto pravidel proviníš ty, nebudu schopen ti pomoci. Můžeš dostat pokutu, nebo být popravena – podle toho, jakou bude mít Markýza zrovna náladu.“

„Je hodně strašlivá?“

Zelený Vítr se pod ježatými vousy zamračil. „Všechna děvčátka jsou strašlivá,“ připustil nakonec, „ale Markýza má aspoň skvělý klobouk.“

„Chci ta pravidla znát,“ prohlásila September odhodlaně. Když byla ještě celkem malá, naučila ji máma hrát šachy, takže teď měla pocit, že když si zvládla zapamatovat, jak se táhne s koněm, pravidla Čarozemě si rozhodně dokáže zapamatovat taky.

„Za prvé, není povoleno nic ze železa. Celníci jsou v tomhle ohledu velice přísní. Všechny náboje, nože, trnové kyje nebo obušky, které bys případně měla u sebe, budou zkonfiskovány a ztaveny. Za druhé, praktikování alchymie je zakázáno všem kromě mladých dam, které se narodily v úterý –“

„Já jsem se narodila v úterý!“

„Není vyloučené, že jsem to věděl,“ zamrkal na ni Zelený Vítr. „Za třetí, aeronautická lokomoce je povolena jen na levhartím hřbetě nebo na stéble lomihnatu vlastním patřičné povolení. V případě, že ani jeden z těchto prostředků nebudeš mít právě k dispozici, buď prosím tak laskava a zůstaň hezky na zemi. Za čtvrté, veškerý dopravní ruch probíhá do protivy. Za páté, odpad se odváží o druhých pátcích. Za šesté, všechny podvržené děti musí povinně nosit identifikační obuv. Za sedmé, a to je nejdůležitější, nesmíš v žádném případě překročit hranice Zašmodrchaného lesa, jinak zhyneš tou nejbolestivější možnou smrtí, nebo budeš nucena prosedět neuvěřitelně nudný čajový dýchánek s několika staropanenskými hamadryádami. Tato pravidla jsou posvátná pro všechny kromě navštěvujících hodnostářů a lesních skřítků. Je ti to jasné?“

Přísahám, že se September opravdu ze všech sil snažila poslouchat, jenže prudký víchr jí neustále sfoukával její tmavé kadeře do tváře. „Asi... asi ano...“ vysoukala ze sebe, zatímco si vytahovala pramínky vlasů z pusy.

„Samozřejmě že konzumace čaropotravin dává vzniknout závazné smlouvě o návratu minimálně jednou za rok v souladu se střídáním sezónních mytických cyklů.“

September sebou trhla. „Cože? Co to znamená?“

Zelený Vítr si mnul úhledně zašpičatělý vous. „To znamená: klidně sněž, cokoli chceš, třešíno má rozmilá!“ Jeho smích zněl, jako když vysoko

ve větvích stromů hvízdá vítr. „Veselá višničko, sladká borůvčičko, hvězdičko zářivá!“

Levhartice mírných vánků vystartovala vysoko a daleko nad střechy města Omaha ve státě Nebraska, kterému September ani nezamávala na rozloučenou. Nemějme jí to za zlé: děti nemají srdce. Ještě jim nenarostlo, což je taky důvod, proč mohou šplhat na vysokánské stromy, říkat strašlivé věci a skákat tak neuvěřitelně vysoko, že se dospělým srdce chvějí hrůzou. Srdce jsou poměrně těžká. To proto to trvá tak dlouho, než lidem narostou. Ale tak jako se každé dítě učí číst a kreslit a počítat vlastním tempem, i srdce roste každému jinak rychle. (Je dobře známo, že čtení urychluje růst srdce jako nic jiného.) Někteří prckové jsou potrhlí a strašní, *naprosto bez srdce*. Někteří jsou milí a hodní a *zdaleka ne bez srdce*. September byla toho dne, kdy ji Zelený Vítr odnesl, tak zhruba uprostřed, *trošku bez srdce a trošku už s ním*.

A tak September nezamávala na rozloučenou ani svému domovu, ani továrně, která hluboko pod ní vyfukovala bílý dým a ve které pracovala její matka. Dokonce ani nezamávala otci, když přelétali nad Evropou. Vás i mě to může šokovat, ale September už tou dobou přečetla hromady knížek a věděla, že rodiče se zlobí jen do té doby, než zjistí, že se jejich malý dobrodruh nevydal do nejbližší hospody, nýbrž do Čarozemě, a pak je zase všechno v pořádku. Místo mávání hleděla September přímo do mraků, dokud se jí oči v silném větru nezalily slzami. Přitiskla se k Levhartici mírných vánků, jejíž kožich byl hrubý a zářivý, a zaposlouchala se do hromového tlukotu jejího ohromného srdce.

„Pane Větrě, jestli dovolíte otázku,“ začala September po zdvořilé odmlce, „jak se vlastně dostaneme do Čarozemě? Za chvíli přece přeletíme nad Indií a Japonskem a Kalifornií a pak už budeme zase zpátky u nás doma.“

Zelený Vítr se potutelně zasmál. „Předpokládám, že by tomu tak bylo, kdyby Země byla kulatá.“

„Jsem si poměrně jistá, že to ona je...“

„Podívej, s tímhle zpátečnickým staromódním způsobem myšlení budeš muset přestat. Konzervatismus není právě atraktivní vlastnost a Čarozem je

velmi vědecky založené místo. Máme předplacené všechny nejlepší vědecké časopisy.“

Levhartice mírných vánků jemně zavrčela. Několik menších obláček jim nakvašeně uskočilo z cesty.

„Země je přibližně *lichoběžníková*, moje milá, vágně *kosočtvercová*, tak trochu i *teseraktová*, a rozhodně pěkně nevrhá, když ji někdo hladí proti srsti! Je to jednoduše hlavolam, můj podzimní poklade, jako ty stříbrné kroužky spletené jeden do druhého, co je teta Margaret přivezla z Turecka, když ti bylo devět.“

„Jak víte o tetě Margaret?“ divila se September. Jednou rukou si držela vlasy pryč z obličeje.

„Náhodou jsem se zrovna v tu chvíli věnoval svému obvyklému polednímu řádní. Měla na sobě černou sukni. Tys měla ty žluté šaty s opičkami. Prudké vichry mají skvělou paměť na to, co kdy kde pocuchaly.“

September si urovnala svoje teď už pořádně pokrčené a pomačkané oranžové šaty. Měla ráda všechno oranžové: listí, čas od času měsíc, květy chryzantém a měsíčku, sýr čedar, dýně v koláči i mimo něj, pomerančový džus, meruňkovou marmeládu. Oranžová je zářivá a náročná. Oranžové věci nelze ignorovat. Jednou viděla v obchodě se zvířaty oranžového papouška a nikdy v životě po ničem tak netoužila jako po něm. Říkala by mu Halloween a krmila by ho karamelkami. Matka prohlásila, že z karamelky by každému ptákovu bylo akorát tak špatně, a navíc by ho jejich pes beztak sežral. September se psem už nikdy nepromluvila – ze zásady.

„Tenhle hlavolam těm kroužkům není nepodobný,“ vysvětloval Zelený Vítr a hleděl na September přes horní obroučky svých zelených brýlí. „Vyvlékne Zemi a zase ji navlékne zpátky, a až to uděláme, budeme v jiném kroužku, a to už bude Čarozem. Za chvíli jsme tam.“

A skutečně, z ledově modrých oblaků vysoko nad světem začaly vykukovat spousty střech. Všechny byly velice vysoké a velice vratké: věže katedrál postavené ze sbitých prken, kupole z rezivého plechu, obelisky z potřhaného listí a vcelku ničeho dalšího, obrovité dómy podobné těm, co September vídala v knihách o Itálii, jenže jim chyběly některé cihly a některé byly rozbité

a některé se už rozpadly na prach. Přesně takové ty stavby, co v nich vítr kvílí nejsilněji, hvízdá nejhlasitěji a skučí nejsrdceryvněji. Úplně všechno mělo zmrzlé špičky a vršky – dokonce i lidé, kteří poletovali městem a přelétali kolem nich zachumlání podobně jako Zelený Vítr do jezdeckých kalhot a sak černé, žluté nebo narůžovělé barvy s tvářemi nafouklými a kulatými jako tváře cherubínů v rozích starodávných map.

„Vítej, September, ve městě Západním, mém domově, v němž všelijak, jen ne v harmonii žije všech Šest Větrů.“

„Je tu... moc pěkně. A strašná zima. A vypadá to, že jsem ztratila jednu botu.“

Zelený Vítr shlédl dolů na její nožku, které už pomalu začínaly fialovět prsty. Protože byl aspoň trošku džentlmen, vyklouzl ze saka a pomohl September navléknout se do rukávů. Sako jí bylo velké, na svých mnoha cestách se ale naučilo něco málo o dobrých mravech a dívčinu drobnému tělíčku se přizpůsobilo – nafukovalo se a smršťovalo, až jí konečně padlo jako druhá kůže.

„Myslím, že teď vypadám tak trochu jako dýně,“ zašeptala September a ve skrytu duše se radovala. „Jsem celá oranžovo-zelená.“

Podívala se na sebe. Na široké, smaragdově sametové klopě si pro ni sako nechalo vyrašit malou oranžovou brož, klíček zdobený drahokamy. Třpytil se, jako by byl vyrobený ze samotné sluneční záře. Sako celé rozehrál ostych a také naděje, že bude mít September radost.

„Ta botka, to je převeliká ztráta, nebudu ti lhát,“ vrtěl hlavou Zelený Vítr. „Ale když chce někdo vstoupit do Čarozemě, musí tomu holt něco obětovat.“ Důvěrně ztišil hlas. „Západní je pohraniční město a Červený Vítr je neuvěřitelně chtivý. S největší pravděpodobností by se tvoje botka stejně nakonec stala předmětem krádeže.“

Zelený Vítr a September vletěli do Západního naprosto hladce. Levhartice mírných vánků si dávala obzvlášť záležet, aby při přistávání neškobrtla. Vykráčovali si to po hlavní třídě Matky větru, kde širokolící Modrý Vítr a Zlatý Vítr zrovna nakupovali potraviny a náruče měli plné laskavců, které se náramně hodí do vydatných pichlavých salátů. Mraky se kutálely a poletovaly ulicí, tak

jako po městech, která jsme kdy navštívili vy a já, poletují staré noviny. Zelený Vítr a September měli namířeno směrem ke dvěma vyčouhlým sloupům na konci hlavní třídy – tak ohromným, že si September ani hned nevšimla, že jsou to vlastně lidé, neuvěřitelně vysocí a útlí, s ohromnými, protáhlými obličejí. Nedokázala odhadnout, jestli jsou to muži, nebo ženy, ale byli sotva širší než tužky, a přitom vyšší než všechny věže a vyhlídkové terasy v celém Západním. Nohy jim pokračovaly přímo dolů skrz mračna a mizely v chomáči kupolovitého oblaku. Oba tvorové měli nasazené kulaté brýle z tenkého tmavého skla, které je chránily před místním ostrým sluncem.

„Kdo to je?“ zašeptala September.

„S tím žlutým opaskem, to je Zeměpisná Šířka, a s tou kašmírovou kravatou, to je Zeměpisná Délka. Bez nich se daleko nedostaneme, tak se snaž být zdvořilá.“

„Myslela jsem, že zeměpisná šířka a délka jsou jen čáry na mapách.“

„Neradi se fotí. Slavní už takoví bývají. Někde se ukážeš a každý hned cvak, cvak, cvak. Je to přílišně úmorné. A tak už před stovkami let uzavřeli dohodu s cechem kartografů – povolena jsou výhradně symbolická znázornění, jako známka respektu, chápeš...“

September se před Zeměpisnou Šířkou a Zeměpisnou Délkou chovala velice tiše. Protože byla ještě dítě, byla zvyklá, že většina lidí je vyšší než ona. Tohle byla ale úplně jiná kategorie, a navíc od snídaně nic nejedla a cestování na levhartím hřbetě je velice únavné. Řekla si, že pukrle by asi vypadalo příliš staromódně, tak se jen uklonila celou horní polovinou těla. Zelený Vítr se zatvářil pobaveně a uklonil se zrovna tak.

Zeměpisná Šířka zívla. Vnitřek jejich úst byl sytě modré barvy, jakou mají oceány na školních mapách. Zeměpisná Délka si znuďeně povzdychla.

„Nečekalas přece, že budou něco povídat, že ne?“ Zelený Vítr vypadal trochu rozpačitě. „Jsou to celebrity! Mají rády soukromí.“

„Myslela jsem, žeš říkal něco o hlavolamu,“ připomněla September, když si všimla, jak Zeměpisná Šířka zívá. Zelený Vítr si obíral něco z rukávu, jako by byl dotčený, že September nebyla ohromenější.

„Když chceš poskládat puzzle,“ zeptal se, „jak to uděláš, dýničko moje?“

September šoupala zmrzlou nožkou po hladkých modrých kamenech hlavní třídy.

„No, začneš v rozích, pak poskládáš okraje, a když máš rám, pokračuješ směrem doprostřed, až postupně všechny kousky zapadnou.“

„A kolik existuje z historického hlediska větrů?“ September zavzpomínala, co se psalo v její knížce mýtů, která byla zářivě oranžová, a tudíž jedna z nejoblíbenějších věcí v jejím vlastnictví. „Myslím, že čtyři.“

Zelený Vítr se zakřivil a zelené rty se mu pod zeleným knírem zvlíny. „Přesně tak: Zelený, Červený, Černý a Zlatý. To jsou samozřejmě jen taková rodinná pojmenování jako třeba Provazník nebo Zlámal. A vlastně ještě existuje taky Stříbrný a Modrý, ti ale udělali malér na moři kousek od tuniského pobřeží a museli jít spát bez večeře. Takže zůstává pravdou: rohy dneska tvoříme my.“ Kývl směrem k flegmatické Zeměpisné Šířce a Zeměpisné Délce. „To jsou okraje. A ty, September,“ zlehka vyprostil pramínek jejích vlasů, který se jí zachytil v broži, „jsi ty dílky uprostřed, všelijak divně tvarované a tvrdohlavé.“

„Tomu nerozumím.“

„Totiž, je to skládanka ze spousty slov. Jeden dílek je *děvče hopkající na jedné noze do protivky, devět koleček*. Jeden je *mít na sobě oblečení nestejnorodých barev*. Jeden je *položít si ruku přes jedno oko*. Jeden je *něčeho se vzdát*. Jeden je *kočkovitá šelma mezi přítomnými*.“

„Ale to je jednoduché!“

„Většina je jednoduchá. Ale Čarozem je starodávné místo a staré věci mívají podivné tužby. Jeden z posledních kousků je: *musí téct krev*. Další je: *zalhat*.“

September se kousla do rtu. Puzzle nikdy neměla nijak zvlášť v oblíbě, přestože její babička je zbožňovala a měla po celém domě na zdech nalepených tisíc kousků jako tapetu. Pomalu, jak se snažila si na to všechno povzpomínat, si položila dlaň přes oko. Zvedla jednu nohu a rozhopkala se kolem Levhartice mírných vánků ve směru, který doufala, že je do protivky. Oranžové šatky poskakovaly pod zeleným sakem, které ve slunečním světle zářilo. Když skončila, odepnula si z klopý oranžový klíček zdobený drahoka-

ODCHOD ZE SCÉNY NA LEVHRATÍM HŘBETĚ

my a otevřeným špendlíkem se rychle píchla do prstu. Krev skápla na modré kameny. Pomalu klíček položila lhostejné Zeměpisné Šířce a Zeměpisné Délce k nohám a zhluboka se nadechla.

„Chci domů,“ zalhala tiše.

Zeměpisná Šířka a Zeměpisná Délka se začaly opatrně otáčet směrem k sobě, jako by stály na podstavcích a bály se, že spadnou. Začaly se ohýbat a skládat jako schodiště, natahovaly se k sobě, proplétaly se, dlaň do dlaně, chodidlo pod koleno, ruce v bok. Pohybovaly se při tom podivném cirkušáckém tanci trhavě jako stroje, klouby se jim otáčely jako se otáčí klouby panenkám. Ulice se malinko zatřásla a pak zase znehybněla. Zeměpisná Šířka a Zeměpisná Délka se velice kratičce políbily, a když se jejich rty od sebe zase vzdálily, vznikl mezi nimi prostor akorát tak dost velký, aby jí mohla proklouznout levhartice s prudkým vichrem a malou holčičkou na hřbetě. Na druhé straně neviděla September nic než mraky.

Zelený Vítr dívce v oranžovém slavnostně podal ruku v rukavici.

„Dobrá práce, September,“ pochválil ji a vysadil ji do smaragdového sedla na hřbetě Levhartice.

Nikdo nikdy neví, co následuje po odchodu ze scény na levhartím hřbetě. To by bylo proti pravidlům divadla. Švindlování ale vždycky bylo doménou nadpřirozených bytostí, a protože se právě chystáme vkročit do jejich světa, měli bychom se chovat v souladu s místními obyčejí.

A tak tedy když September a Zelený Vítr prošli na hřbetě své velké kočky hlavolamem světa, jak jste právě viděli, drahokamy zdobený klíček se zvedl a vydal se za nimi tak tichounce, jak jen chcete.